

Luty 2026

AKTUALNOŚCI PRAWNE dla Sieci Krakowskich Organizacji Działających na rzecz Cudzoziemców

Spotkania Sieci Krakowskich Organizacji Działających na rzecz Cudzoziemców są częścią projektu finansowanego ze środków Unii Europejskiej - Program Równych Praw realizowany przez Fundację im. Stefana Batorego.

Najważniejsze zmiany prawne dotyczące obywateli Ukrainy korzystających z ochrony czasowej w Polsce:

W lutym 2026 r. zakończyły się prace legislacyjne nad ustawą wygaszającą część rozwiązań wprowadzonych w związku z napływem uchodźców z Ukrainy. Ustawa została podpisana przez Prezydenta RP 19 lutego 2026 r. Wprowadza ona szereg zmian dotyczących zasad pobytu, zakwaterowania, dostępu do świadczeń oraz pomocy społecznej.

1. Ochrona czasowa przedłużona do 4 marca 2027 r.

Ochrona czasowa dla obywateli Ukrainy została przedłużona do 4 marca 2027 r. Jednocześnie część rozwiązań dotychczas funkcjonujących w tzw. specustawie ukraińskiej zostanie przeniesiona do ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP.

Zachowane zostają m.in.:

- prawo do pracy,
- możliwość prowadzenia działalności gospodarczej,
- korzystanie z dokumentu Diia.pl.

2. Obowiązek potwierdzenia tożsamości

Osoby, którym numer PESEL UKR został nadany na podstawie oświadczenia, będą zobowiązane do potwierdzenia swojej tożsamości na podstawie ważnego dokumentu podróży do 31 sierpnia 2026 r.

Brak potwierdzenia tożsamości może skutkować utratą statusu UKR i związanych z nim uprawnień.

3. Nowe zasady zakwaterowania w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania

Docelowo pomoc w postaci zakwaterowania i wyżywienia będzie kierowana przede wszystkim do osób należących do tzw. grup szczególnie wrażliwych.

Do grup tych zaliczono m.in.:

- osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów,
- kobiety w ciąży,
- rodziców wychowujących dzieci do 12. miesiąca życia,

- osoby w wieku emerytalnym spełniające dodatkowe warunki ustawowe,
- osoby wymagające wsparcia po hospitalizacji,
- osoby przebywające w zagranicznej pieczy zastępczej.

4. Zmiany w dostępie do świadczeń zdrowotnych

Co do zasady beneficjenci ochrony czasowej będą korzystać ze świadczeń zdrowotnych na takich samych zasadach jak osoby objęte ubezpieczeniem zdrowotnym.

Szczególne uprawnienia zachowują m.in.:

- dzieci i młodzież do 18. roku życia,
- kobiety w ciąży i połogu,
- mieszkańcy ośrodków zbiorowego zakwaterowania,
- osoby będące ofiarami tortur lub przemocy.

Osoby nieposiadające ubezpieczenia zdrowotnego zachowują prawo do świadczeń ratujących życie i zdrowie w stanach nagłych.

5. Ograniczenie dostępu do pomocy społecznej

Beneficjenci ochrony czasowej będą mogli korzystać z pomocy społecznej w ograniczonym zakresie, obejmującym przede wszystkim:

- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- zasiłek celowy.

Jednocześnie utrzymane zostaje prawo do świadczeń rodzinnych oraz świadczeń takich jak 800+, „Dobry Start” czy „Aktywnie w żłobku”, na zasadach określonych w odpowiednich ustawach.

Gdzie szukać pomocy?

Osoby potrzebujące informacji dotyczących nowych przepisów mogą korzystać z bezpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć.

Zachęcamy do kontaktu i kierowania zapytań prawnych na:

porady@pomocprawna.org

Infolinia prawna: +48 693 390 502